

Fakta om rammer for udmøntning af opkvalificeringspuljen på dagtilbudsområdet for 2023-2025

Formål

Formålet med opkvalificeringspuljen er at øge fagligheden i dagtilbud ved at understøtte kommunernes mulighed for at opkvalificere deres pædagogiske personale i dagtilbud.

Målgruppe

Der er afsat hhv. 107,0 mio. kr. i 2023 og 195,9 mio. kr. årligt i 2024-2030 til opkvalificeringspuljen (2023-pl).

Puljen målrettes pædagogisk personale ansat i dagtilbuddene eller personale, som har en pædagogisk funktion i relation til børn eller personale i dagtilbud. Kommunerne kan anvende midlerne til kompetenceløft af pædagogisk personale ansat som fx pædagogmedhjælpere, dagplejere, pædagogiske assistenter, pædagoger og ledere i dagtilbud, såfremt den pågældende medarbejder lever op til kravene for at blive optaget på uddannelsesforløbene.

Kommunerne skal sikre, at privatinstitutioner (dagtilbudslovens §19, stk. 5) på lige fod med andre dagtilbud i kommunen får andel i midlerne fra puljen mhp. opkvalificering af pædagogisk personale.

Midlerne skal sikre, at:

- ufaglært pædagogisk personale bliver bedre klædt på til hverdagen i dagtilbud.
- ufaglært pædagogisk personale i dagtilbud forberedes, motiveres og afklares til eventuelt senere at kunne gennemføre den pædagogiske assistentuddannelse eller meritpædagoguddannelsen.
- erfarne pædagogmedhjælpere i dagtilbud og dagplejere kan blive uddannet gennem den pædagogiske assistentuddannelse og meritpædagoguddannelsen.
- pædagogiske assistenter i dagtilbud og dagplejere, der allerede har en pædagogisk assistentuddannelse, kan blive uddannet til pædagog gennem meritpædagoguddannelsen.
- uddannet pædagogisk personale i dagtilbud kan opnå specialisering i relevante pædagogiske temaer såsom fx børnefællesskaber, sprog, arbejdet med børn i udsatte positioner, udeliv, motorik eller musik. Øget mulighed for specialisering skal både understøtte øget faglighed og fastholdelse af det pædagogiske personale i dagtilbud i arbejdet med børnene.

Omfattede opkvalificeringsforløb

Midlerne kan anvendes til følgende opkvalificeringsforløb:

- Den pædagogiske assistentuddannelse (PAU) gennem erhvervsuddannelse for voksne med minimum to års erhvervs erfaring (euv1). Fsva. PAU stilles der krav til kommunerne om at indgå en uddannelsesaftale med vokselevløv med PAU-eleven.
- Meritpædagoguddannelsen. Meritpædagoguddannelsen kan gennemføres gennem den ordinære meritpædagoguddannelse eller meritpædagoguddannelsen som sporskifte.
- Formel voksen- og efteruddannelse forstået som voksen- og efteruddannelse, der foregår inden for det offentlige voksen- og efteruddannelsessystem, herunder:
 - Relevante arbejdsmarkedsuddannelser
 - Almene voksenuddannelser i det omfang, at de er adgangsgivende til hhv. PAU eller meritpædagoguddannelsen. Det kan være enkeltfag inden for almene voksenuddannelser på folkeskole- eller gymnasialt niveau for at leve op til adgangskrav på PAU og meritpædagoguddannelsen.
 - Fagspecifikke kurser udbudt af professionshøjskolerne (korte målrettede forløb inden for afgrænsede emner).
 - Akademi- og diplomuddannelse med henblik på specialisering inden for enten ledelse eller relevante pædagogiske temaer, såsom fx sprog, arbejdet med børn i udsatte positioner, udeliv, motorik eller musik.
- Uformel opkvalificering forstået som kommunalt afholdt voksen- og efteruddannelse, institutionsintern undervisning eller private kurser.

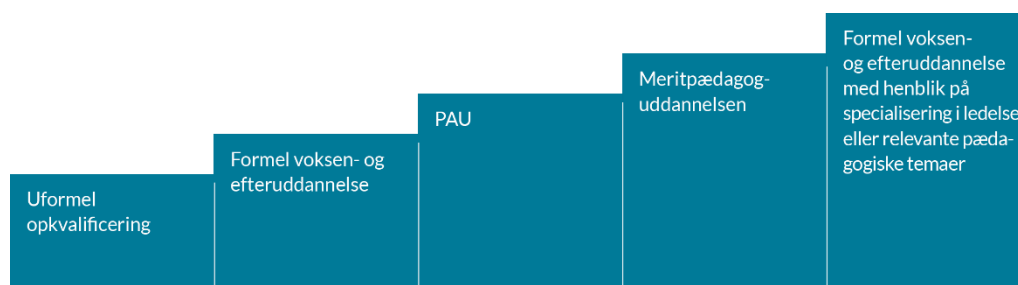
Der stilles krav om, at maksimalt 10 pct. af tilskudsbeløbet til de enkelte kommuner kan anvendes på uformel opkvalificering. Herved sikres, at opkvalificeringsmidlerne hovedsageligt anvendes til voksen- og efteruddannelse, der er:

- relevant for, at ufaglært pædagogisk personale kan blive forberedt, motiveret og afklaret til eventuelt senere at kunne gennemføre PAU eller meritpædagoguddannelsen.
eller
- formelle offentlige uddannelsesforløb målrettet specialisering for uddannet pædagogisk personale i relevante pædagogiske temaer. Øget mulighed for specialisering skal både understøtte øget faglighed og fastholdelse af det pædagogiske personale i arbejdet med børnene.

Der stilles desuden krav til, at både de formelle og uformelle opkvalificeringsforløb skal være relevante for den pædagogiske praksis i dagtilbud eller bedre ledelse af dagtilbud.

Midlerne fra opkvalificeringspuljen kan ikke anvendes på masteruddannelser, da masteruddannelser på nuværende tidspunkt typisk ikke er rettet mod efterfølgende arbejde i dagtilbudssektoren.

Figur 1. Opkvalificeringspuljen skal understøtte et bredt kompetenceløft af pædagogisk personale på dagtilbudsområdet

Det bemærkes, at den formelle voksen- og efteruddannelse *ikke* består af forløb, der er direkte kompetencegivende eller meritgivende til PAU eller meritpædagoguddannelsen. Det skyldes, at meritgivningen/godskrivningen af kursene beror på en konkret individuel vurdering, som først foretages af uddannelsesinstitutionen undervejs på uddannelsen, eller når eleven/ den studerende søger om optagelse.

Det bemærkes dertil, at formel voksen- og efteruddannelse med henblik på specialisering i relevante pædagogiske temaer kan være relevant for alt uddannet pædagogisk personale dvs. både pædagogiske assistenter og pædagoger.

Fleksibel og simpel udmøntningsmodel

Af hensyn til at sikre en fleksibel og simpel udmøntningsmodel bliver midlerne udmøntet til kommunerne ved direkte statslig tildeling uden forudgående ansøgning og på baggrund af det forventede børnetal i kommunen i 2023. For at reducere de kommunale administrationsomkostninger samt øge kommunernes planlægningsmulighed udmøntes opkvalificeringspuljen via to tildelingsrunder, hvor første tildelingsrunde omfatter bevillingerne i perioden 2023-2025, mens anden tildelingsrunde omfatter bevillingerne i perioden 2026-2030. Udmøntningen sker med forbehold for puljens videreførelse på de årlige finanslove.

For at følge op på om opkvalificeringspuljen fører til et løft af fagligheden og uddannelsesniveaut i dagtilbud skal der medio 2025 gennemføres en status på puljen, som giver mulighed for at justere rammerne for puljen, hvis der viser sig behov for det forud for tildelingen af bevillingerne fra 2026 og frem.

Anvendelse af midlerne

Udgifterne til opkvalificeringsforløbene udgøres dels af statslige udgifter til taxametertilskud og forsørgelse, dvs. Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU), og dels kommunale udgifter forbundet med opkvalificeringsindsatsen.

Det vil være op til den enkelte kommune at fastlægge rammerne for opkvalificeringsforløbene ud fra lokale behov.

Konkret kan tilskuddet til kommunerne anvendes til at dække udgifter til:

- Deltagerbetaling til meritpædagoguddannelsen og meritpædagoguddannelsen som sporskifte, arbejdsmarkedsuddannelser og almene voksenuddannelser.
- Studierelaterede udgifter til studiemateriale, befordring og studieunderstøttende tiltag såsom mentorordninger samt andre relevante udgifter knyttet til gennemførelsen af opkvalificeringsforløb.
- Uformel opkvalificering forstået som kommunalt afholdt voksen- og efteruddannelse, institutionsintern undervisning eller private kurser.

- Administrationsomkostninger relateret til organiseringen af opkvalificeringsindsatsen.
- Revision i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Tilskuddet kan endvidere, inden for rammerne af overenskomsterne på det pædagogiske område, anvendes til løn til pædagogisk personale med henblik på at understøtte kvalitet i dagtilbud, mens personalet er i opkvalificering. Tilskuddet kan anvendes til følgende lønudgifter:

- Eventuelle vikarudgifter direkte knyttet til opkvalificeringsindsatsen (f.eks. arbejdsmarkedsuddannelser, almene voksenuddannelser, uformelle opkvalificeringsforløb).
eller
- Lønudgifter til personale under opkvalificering i det omfang kommunen vurderer behov herfor.

Kommunerne skal i forbindelse med regnskabsaflæggelsen indsende en tro- og loveerklæring på, at lønudgifterne er anvendt i overensstemmelse med formålet, idet det ikke vil være muligt for kommunerne at dokumentere én til én, at alle de anvendte lønudgifter er direkte henførbare til opkvalificeringsindsatsen.

Proces for udmelding

Kommunerne får tilsagn om midler fra opkvalificeringspuljen i løbet af efteråret 2023. Udbetalingerne af midler forudsætter, at kommunerne indsender regnskab om forbrug. Kommunerne kan derfor på baggrund af vedlagte oversigt over bevillingsfordeling påbegynde anvendelsen af midlerne fra 1. august 2023.

Anvendelsesperioder

Midlerne i første tildelingsrunde kan anvendes til aktiviteter, der igangsættes i perioden 1. august 2023 til 31. juli 2026, og hvor de længerevarende uddannelsesforløb forudsættes afsluttet senest 31. juli 2030. Hensigten er, at bevillingen fra 2023 benyttes til aktiviteter, der igangsættes fra 1. august 2023 til og med 31. juli 2024, bevillingen fra 2024 benyttes til aktiviteter, der igangsættes fra 1. august 2024 til og med 31. juli 2025. Bevillingen fra 2025 vil således kunne anvendes til aktiviteter, der igangsættes fra 1. august 2025 til og med 31. juli 2026, hvor meritpædagogforløbene, som typisk tager 3-4 år, først kan forventes at være afsluttet fire år efter, dvs. juli 2030.

Krav til økonomisk afrapportering

Regnskaberne kan indsendes årligt, såfremt en kommune ønsker en årlig udbetaling af tilskuddet svarende til de afholdte udgifter. Kommunen skal dog som minimum indsende regnskab for følgende perioder samt et afsluttende regnskab:

- 1. august 2023 – 31. juli 2025
- 1. august 2025 – 31. juli 2027
- 1. august 2027 - 31. juli 2029
- 1. august 2029 – 31. juli 2030

Kommunerne skal indsende regnskaberne efter reglerne i bekendtgørelse om regnskabsaflæggelse, rapportering og revision vedrørende Børne- og Undervisningsministeriets puljemidler m.v. (puljebekendtgørelsen). Regnskaberne skal dokumentere, at tilskud fra puljen er anvendt i overensstemmelse med formålet.

Krav til indholdsmæssig opfølgning

Kommunerne skal endvidere afrapportere årligt på antal påbegyndte og gennemførte PAU- og meritpædagogforløb, samt øvrige opkvalificeringsforløb opdelt på hhv. uformel opkvalificering og formel voksen- og efteruddannelse. For hhv. uformelle opkvalificeringsforløb og formelle voksen- og efteruddannelsesforløb skal kommunerne ligeledes afrapportere antal dage, hvor personalet er under opkvalificering.